

prima instanță: V. Suruceanu
(Judecătoria Cahul)
instanța de apel: Gh. Eni, N. Bondarenco, V. Movilă
(Curtea de Apel Cahul)

dosarul nr. 3ra-258/15

DECIZIE

11 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Corolevschi, Galina Stratulat
Iuliana Oprea, Ion Druță

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Biroul Vamal Cahul,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Octopus-Prof” împotriva Biroului Vamal Cahul cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 16 septembrie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Octopus-Prof”, casată hotărârea Judecătoriei Cahul din 03 aprilie 2014 și emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă acțiunea,

c o n s t a ț ă:

La 15 octombrie 2012, „Octopus-Prof” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Cahul cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea pretențiilor sale, reclamanta a indicat că, la 31 iulie 2012, Biroul Vamal Cahul a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție vamală cu răspundere materială nr.258/12 în privința SRL „Octopus-Prof”, în baza căruia, prin decizia din aceeași dată, conform art.231 alin.(5) Cod vamal și art.232 lit.a), s-a dispus aplicarea amenzii în mărime de 473 547,93 lei.

La 19 septembrie 2012, a adresat Serviciului Vamal o cerere prealabilă, însă, prin răspunsul din 05 octombrie 2012 a fost refuzat în admiterea acesteia.

Susține reclamanta că agentul constatator la întocmirea procesului-verbal și emiterea deciziei de aplicare a sancțiunii a încălcat normele de drept material și procesual.

Astfel, indică aceasta că, la 30 iunie 2010, 01 iulie 2010 și 05 iulie 2010 a depus declarațiile vamale nr.nr. 2509I1030, 2509I1080, 2509I1086, 2509I1071, 2509I1073, 2509I1072, 2509I1069, 2509I1014, 2509I1082 privind plasarea în

antrepozit vamal a mărfii (fasole, ciuperci, ananași și piersici conservate), respectiv pe termenii de 245, 365, 178, 220, 130, 125, 130, 30 și 30 zile, conform rubricii 49 a declarațiilor vamale.

Menționează reclamanta, cu referire la prevederile art.29 alin.(2), (3), (6) Cod vamal , precum și pct. 130 a Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1140 din 02 noiembrie 2005, că, Biroul Vamal Cahul era obligat, la expirarea termenului regimului vamal stabilit în declarații, să inițieze din oficiu, încetarea regimului vamal cu atragerea la răspundere a SRL „Octopus-Prof” pentru încălcarea termenului stabilit privind derularea și încheierea acestui regim, însă organul vamal, doar la 31 iulie 2012, a întocmit în privința sa procesul-verbal cu privire la contravenția prevăzută de art.231 alin.(5) Cod vamal și decizia de sancționare , adică după expirarea termenului de prescripție a răspunderii materiale - 1 an, prevăzut de art.229 alin. (2) Cod Vamal.

Consideră că, procesul-verbal cu privire la contravenția vamală și decizia adoptată urmează a fi anulate, cu încetarea procesului contravențional în temeiul expirării termenului de prescripție a răspunderii materiale. La fel, insistă reclamanta, că este imposibil de a califica contravenția imputată ca fiind continuă, deoarece, prin prisma art.231 Cod Vamal, termenul poate fi încălcat o singură dată.

De asemenea, invocă reclamanta că, pe declarațiile vamale nr. 2509I1014 și 2509I1082, privind plasarea în antrepozit vamal a 885 cutii de ananas conservat și 1125 cutii de piersic conservat, pe termen de 30 zile, la 21 februarie 2012, Biroul Vamal Cahul a întocmit un alt proces-verbal în privința sa pentru săvârșirea contravenției prevăzută de art.231 alin.(5) Cod Vamal, cu aplicarea amenzii în mărime de 107 835,29 lei prin decizia din 03 noiembrie 2012, care, prin decizia Curții de Apel Cahul din 13 iulie 2012 au fost anulate ca fiind ilegale. Din aceste considerente consideră că atragerea SRL „Octopus-Prof” la răspundere pentru aceeași contravenție vamală încalcă grav principiile fundamentale ale legislației contravenționale.

Solicită SRL ”Octopus-Prof” anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr.258/12 din 31 iulie 2012 și a deciziei de sancționare din aceeași dată.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 03 aprilie 2014, acțiunea a fost admisă parțial și s-a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr.258/12 din 31 iulie 2012 și decizia Biroului Vamal Cahul din 31 iulie 2012 în partea declarațiilor vamale nr. 2509I1014 și nr. 2509I1082 ca fiind ilegale și emise contrar legii, în rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 16 septembrie 2014 a fost admis apelul declarat de SRL „Octopus-Prof”, casată hotărârea Judecătoriei Cahul din 03 aprilie 2014 și emisă o nouă hotărâre prin care s-a admis acțiunea și anulat procesul-verbal cu privire la contravenție nr.258/12 din 31 iulie 2012 întocmit de Biroul Vamal Cahul în privința SRL „Octopus-Prof” pentru contravenția vamală prevăzută de art.231 pct.5 Cod vamal și decizia șefului Biroului Vamal

Cahul din 31 iulie 2012, privind aplicarea față de SRL „Octopus-Prof” a sancțiunii materiale în sumă de 473 547,93 lei.

La 28 noiembrie 2014, Biroul Vamal Cahul a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 16 septembrie 2014, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate cu menținerea hotărârii Judecătoriei Cahul din 03 aprilie 2014, invocând faptul că instanța de apel a aplicat și interpretat eronat normele dreptului material, fapt ce a dus la pronunțarea unei decizii ilegale și neîntemeiate.

Consideră Biroul Vamal Cahul că instanța de fond, la emiterea Hotărârii din 03 aprilie 2014 a aplicat corect normele de drept material și procedural.

În acest sens, susține recurentul că, numai la data de 03 mai 2012, marfa aflată în regim vamal de antrepozit a fost plasată sub o altă destinație vamală, astfel de către SRL „Octopus-Prof”, nefiind respectate termenele stabilite pentru încheierea acestui regim.

Biroul vamal Cahul consideră că, în cazul din speță contravenția vamală, prin prisma art. art. 229¹ și 229² Cod Vamal are caracter continuu și termenul de prescripție pentru atragerea la răspundere materială începe să curgă din momentul constatării încălcării.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă că copia de pe decizia Curții de Apel Cahul din 16 septembrie 2014 a fost expediată în adresa Biroului Vamal Cahul la 11 noiembrie 2014.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Biroul Vamal Cahul se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 28 ianuarie 2015, în adresa intimă SRL „Octopus-Prof” a fost expediată copia recursului cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit pentru aceasta.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel Cahul din 16 septembrie 2014 și menținerea hotărârii Judecătoriei Cahul din 03 aprilie 2014, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 233 Cod vamal, procesul contravențional se realizează în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova în cazul persoanelor fizice și persoanelor cu funcție de răspundere și în conformitate cu prevederile prezentului cod în cazul persoanelor juridice și

persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică.

Conform art.231 pct.5) Cod vamal, este considerată încălcare a reglementărilor vamale pasibilă de răspundere materială nerespectarea de către titularul regimului vamal suspensiv (cu excepția regimului de tranzit) a termenelor, obligațiilor și condițiilor stabilite pentru derularea și încheierea acestui regim.

Potrivit art.232 lit.a) Cod vamal, persoanele juridice, persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, pentru comiterea contravențiilor vamale prevăzute la art.231 pct. 1), 2), 4), 5) și 19), sunt sancționate cu amendă de la 40% la 100% din valoarea mărfurilor care au constituit obiectul contravenției sau cu confiscarea lor.

Litigiul în cauză este obiect al controlului judiciar în contenciosul administrativ, deoarece procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia Biroului Vamal Cahul din 31 iulie 2012 sunt întocmite în privința persoanei juridice, constituind acte administrative cu caracter individual, emise de o autoritate publică.

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii, rezultă că societății comerciale „Octopus-Prof” SRL, la data de 22.05.2010, i-a fost eliberată autorizația de funcționare a antrepozitului Vamal Public de tip B cu nr. 150 în raza de activitate a Biroului Vamal Cahul, cu termenul de valabilitate 31 decembrie 2013.

La 30.06.2010, 01.07.2010 și respectiv la 05.07.2010, SC „Octopus-Prof” SRL a depus la postul vamal Cahul intern declarațiile vamale prin care a solicitat plasarea în regim de antrepozit vamal a mărfii și anume: nr. 2509I1030 - 10 cutii de carton de fasole conservate, pe un termen de 245 zile; declarația vamală nr. 2509I1080 - 20 cutii de carton de ciuperci conservate, pe un termen de 365 zile; declarația vamală nr. 2509I1086 - 40 cutii de carton de ciuperci conservate, pe un termen de 178 zile; declarația vamală nr. 2509I1083 - 38 cutii de carton de ciuperci conservate, pe un termen de 178 zile; declarația vamală nr. 2509I1071 - 1700 cutii de carton de ciuperci conservate, pe un termen de 220 zile; declarația vamală nr. 2509I1073 - 231 cutii de carton de ciuperci conservate, pe un termen de 130 zile; declarația vamală nr. 2509I1072 - 280 cutii de carton de ciuperci conservate, pe un termen de 125 zile; declarația vamală nr. 2509I1069 - 224 cutii de carton de ciuperci conservate, pe un termen de 130 zile; declarația vamală nr. 2509I1014 - 885 cutii de carton de ananas conservat, pe un termen de 30 zile și declarația vamală nr. 2509I1082 - 1 125 cutii de carton de piersici conservate, pe un termen de 30 zile (f.d. 101, 103, 105, 107, 109, 111, 113, 115, 117, 119).

La 31 iulie 2012, de către Biroul Vamal Cahul a fost întocmit, în privința SC „Octopus-Prof” SRL, procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 258/12, stabilindu-se că, marfa plasată în antrepozit vamal în valoare totală de 473 547,93 lei în baza declarațiilor vamale nr.nr. 2509I1039, 2509I1080, 2509I1086, 2509I1083, 2509I1071, 2509I1073, 2509I1072, 2509I1069, 2509I1014 și 2509I1082 pe un termen respectiv de 245, 365, 178, 220, 130, 125, 130, 30 și 30

zile a fost plasată sub o altă destinație doar la 03-04 mai 2012, astfel fiind încălcate termenele stabilite pentru încheierea acestui regim.

Acțiunile (inacțiunile) SC „Octopus-Prof” SRL au fost încadrate în baza art. 231 pct. 5) Cod vamal și prin decizia Șefului Biroului Vamal Cahul din 31 iulie 2012 aceasta a fost sancționată conform art. 232 lit. a) Codul vamal - amendă în valoare de 100 % din valoarea obiectului contravenției, ceea ce a constituit suma de 473 547,93 lei.

Conform art. 145 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1140 din 02.11.2005 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, plasarea mărfurilor antrepozitate într-o nouă destinație vamală trebuie efectuată în cadrul termenului acordat în autorizație, prin depunerea unei declarații vamale corespunzătoare noii destinații.

Prin urmare, anume intimata-reclamantă SC „Octopus-Prof” SRL, titularul declarației vamale, este responsabilă de respectarea condițiilor derulării regimului de antrepozit vamal și urma să plaseze mărfurile antrepozitate într-o nouă destinație vamală în cadrul termenului acordat în autorizație, prin depunerea unei declarații vamale corespunzătoare noii destinații.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că responsabil de încheierea regimului vamal de antrepozit este Biroul Vamal Cahul. Or, conform prevederilor legale, responsabilitatea pentru respectarea condițiilor derulării regimului vamal îi este incumbată deținătorului autorizației de antrepozit vamal, Biroul vamal nefiind impus prin lege ca, într-un anumit termen, să încheie regimul de antrepozit.

Instanța de recurs consideră eronată și concluzia Curții de Apel Cahul privind expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere materială, din următoarele considerente.

Conform art.229² alin.(2) și (4) Cod Vamal, termenul de prescripție a răspunderii materiale este de 1 an. În cazul contravenției continue și contravenției prelungite, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.

Potrivit art. 30 alin. (3) și (4) din Codul Contravențional, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției, iar în cazul contravenției continue și contravenției prelungite, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.

Conform art.11 alin. (1) și (2) Cod contravențional, se consideră contravenție continuă fapta care se caracterizează prin săvârșirea neîntreruptă, timp nedeterminat, a activității contravenționale. În cazul contravenției continue nu există pluralitate de contravenții. Contravenția continuă se consumă în momentul încetării acțiunii sau inacțiunii contravenționale sau al survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.

Materialele dosarului și anume informația din declarațiile vamale atestă că, organul vamal, la 03-04 mai 2012, a încheiat regimul vamal de antrepozitare cu termenul expirat, fiind schimbată destinația mărfurilor antrepozitate cu scoaterea operațiunii din evidență.

Astfel, prima instanță corect a concluzionat că contravenția a fost consumată la momentul încheierii regimului vamal de către Biroul vamal Cahul, fiind totodată și momentul constatării faptei contravenției – 03 mai 2012. Or, la expirarea termenelor de antrepozit fixat prin declarațiile vamale, inacțiunile intimitei-reclamante au trecut pragul legalității, luând forma contravenției prevăzute de art.231 alin.(5) Cod Vamal, conform căruia răspunderea materială survine în cazul în care titularul regimului vamal nu a respectat termenele, obligațiile și condițiile stabilite de organul vamal.

Iar, prin prisma prevederilor art. 229² Cod vamal în coroborare cu art. 30 Cod contravențional termenul de prescripție a răspunderii materiale, în speță, 1 an, începe a curge din data de 03-04 mai 2012, când marfa a fost plasată sub o altă destinație, fiind încheiat regimul de antrepozit și organul vamal, constatând la 31 iulie 2012 fapta săvârșită și întocmind procesul-verbal cu privire la contravenție, s-a încadrat în termen.

Totodată, se reține că Curtea de Apel Cahul face trimitere la o decizie a Curții Supreme de Justiție în care se statuează că regimul de antrepozit urmează a fi încheiat din oficiu și că momentul consumării contravenției de nerespectare a termenelor, obligațiilor și condițiilor stabilite pentru derularea și încheierea acestui regim este momentul de expirare a termenului antrepozitului, însă Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că această soluție este una izolată și neconcludentă, or, prevederile legale cu privire la încheierea regimului de antrepozit din oficiu nu stabilește un termen fix obligatoriu pentru biroul vamal, iar în cazul contravenției continue este prevăzut clar în lege că termenul de prescripție curge de la momentul încetării acțiunii sau inacțiunii contravenționale sau al survenirii unor evenimente care împiedică această activitate.

În concluzie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Biroul Vamal Cahul urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, decizia instanței de apel fiind ilegală și fundamentată pe o interpretare și aplicare eronată a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Biroul Vamal Cahul, a casa integral decizia Curții de Apel Cahul din 16 septembrie 2014 și a menține hotărârea Judecătoriei Cahul din 03 aprilie 2014.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Biroul Vamal Cahul.

Se casează integral decizia Curții de Apel Cahul din 16 septembrie 2014 și se menține hotărârea Judecătoriei Cahul din 03 aprilie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Octopus-Prof” împotriva Biroului Vamal Cahul cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Galina Stratulat

Iuliana Oprea

Ion Druță